

Jarhuset - Arkitekt Georg Foss

I 2011 er det 100 år siden Norske Arkitekters Landsforbund ble stiftet. I Bæringen markeres jubileet med å presentere arkitektur i Bærum fra slutten av 1800-tallet og frem til i dag.

Funksjonalismen

Perioden fra 1927 til 1940 regnes som gullalderen i norsk funksjonalisme. Flere år tidligere hadde stilen hatt sitt gjennombrudd ute i Europa. Funksjonalismen brøt radikalt med tidligere stilarter. Enkle geometriske former og bygninger uten ornamentikk og unødvendig dekor kjennetegner arkitekturen. Funksjonelle planløsninger, lys og luft ble vektlagt. Andre typiske trekk er vindusbånd og sirkelrunde vinduer, buede balkonger, flate eller valmede tak og frisk fargebruk i interiørene. Mange av de mest markante funksjonsbyggene ble oppført i nye byggematerialer som stål og armert betong men også innenfor trehusarkitekturen finnes gode eksempler på funksjonalistiske bygg.

Landet var i en periode med hektisk byggeaktivitet og stilarten satte sitt preg på nye bygg som restauranter, kinoer, forretningsbygg, fabrikker og boliger. Lars Backer, Arne Korsmo og Ove Bang var blant stilens mest profilerte arkitekter.

Jarhuset

Jarhuset er et unikt, tidstypisk og godt bevart funksjonalistisk bygg. Arkitekt Georg Foss tegnet bygget som ble oppført i perioden 1933-35. Bygget er et landemerke og er vurdert til å ha høy arkitektonisk og kulturhistorisk verneverdi på nasjonalt nivå. Byggets utforming er tilpasset den trekantede tomten og det krevende, bratte terrenget mellom Jarveien og Jar stasjon. Mot vest er bygget avtrappet og ender i den karakteristiske buete formen mot veikrysset i nord. Enkle geometriske former, pussede fasader, vindusbånd og buet balkong er typiske karaktertrekk.

Etter hvert som Østre Bærum ble bygget ut oppstod behovet for lokale forretninger nær offentlig kommunikasjon og i gangavstand til boligene. For de aller fleste var privat bil en uvirkelig drøm. Jarhuset var planlagt med et "kjøpesenter i miniatyr" med melk- og brødotsalg, fisk, kjøtt- og kolonialforretninger, manufaktur, skobutikk, bokhandel, farvehandel og elektrisk forretning. Post, bank, frisør, lege og fysikalsk institutt fantes også i Jarhuset. Forretningene hadde store vindusflater og inngang direkte fra gateplan, enten fra Jarveien eller fra det nedre plan mot stasjonen. Skilting av bygget var enhetlig. På et eget reklamefelt i fasaden kunne de forskjellige forretningene markere sin virksomhet med bokstaver i samme font.

Arkitekt Georg Foss (1902-1950)

Georg Foss ble bare 47 år. Han omtales som en arkitekt som var levende interessert i sitt fag. Grundighet, presisjon og solid teknisk kompetanse preget hans arbeid. Som person omtales han som en ideell arbeidskollega; stillfarende, men med "lyst sinn og lunt humør".

I 1936 tegnet Foss Fredriksengården på Bekkestua. Bygningsvolumet utgjør en kvart sylinder og ble oppført frittstående i to etasjer. Mellom sveitserstil-hus og store hager på naboeiendommene må den ha fremstått som svært moderne og iøyenfallende.

På 1930-tallet tegnet Georg Foss flere trehus i funksjonalistisk stil i Bærum. Bygningene var boliger eller boliger i kombinasjon med forretning. De fleste av disse har i dag bevart lite av det opprinnelige arkitektoniske uttrykket.

